

Lista tematów do części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego w roku szkolnym 2014/2015.

LITERATURA

1. Biografia poety romantycznego jako tworzywo literackie. Na wybranych przykładach przedstaw jej najczęstsze konkretyzacje.
2. Moralne rozterki bohaterów. Porównaj je wykorzystując kreacje bohaterów literackich w XIX wieku.
3. Moralne rozterki bohaterów. Porównaj je wykorzystując kreacje bohaterów literackich w XX wieku.
4. Obrazy Warszawy w literaturze XIX i XX wieku. Porównaj je wykorzystując wybrane utwory.
5. Motyw wędrowki w literaturze. Na podstawie literatury starożytnej omów różne sposoby jego ukazywania.
6. Różne cele przemiany bohatera literackiego. Przedstaw je odwołując się do wybranych przykładów z różnych epok.
7. Przyroda jako bohater literacki. Zaprezentuj temat na wybranych przykładach z literatury XIX wieku.
8. Postawy ludzkie wobec zagrożenia. Na wybranych przykładach z dwóch epok przedstaw kreacje bohaterów realizujące to zagadnienie.
9. Motyw domu w literaturze XIX wieku. Ukaż różne sposoby jego funkcjonowania.
10. Motyw domu w literaturze XX wieku. Ukaż różne sposoby jego funkcjonowania.
11. Różne obrazy wsi polskiej w literaturze. Przedstaw sposoby ich kreowania i funkcje w wybranych utworach.
12. Rola tytułu i motto w utworze literackim. Omów problem na wybranych przykładach.
13. Obrazy miast w literaturze XIX wieku. Zaprezentuj je na wybranych przykładach literackich.
14. Obrazy miast w literaturze XX wieku. Zaprezentuj je na wybranych przykładach literackich.
15. Antysemicyzm w literaturze polskiej. Oceń ich postępowanie na wybranych przykładach literackich.
16. Franciszkanizm jako postawa wobec ludzi i natury. Omów problem odwołując się do wybranych utworów (np. J. Kasprowicza, L. Staffa i J. Twardowskiego).
17. Przyczyny samotności bohatera literackiego. Omów problem na podstawie wybranych utworów.
18. Pisarz (poeta) i jego czasy. Przedstaw w jaki sposób współczesność wpływa na twórczość artysty.
19. Satyryczny obraz społeczeństwa polskiego. Scharakteryzuj go w twórczości Ignacego Krasickiego.
20. Porównaj małżeństwa literackie odwołując się do wybranych utworów z dwóch różnych epok literackich.
21. Przyczyny kłótni postaci literackich. Dokonaj oceny słuszności prezentowanych racji w wybranej literaturze.

22. Motyw cierpienia w literaturze. Omów różne sposoby jego funkcjonowania w oparciu o literaturę dwóch epok.
23. Na wybranych przykładach postaci zmarłych przedstaw i omów ich funkcje w dowolnych utworach literackich.
24. Arkadia i utopia - literackie krainy szczęścia w utworach różnych epok. Omów sposoby ich kreowania, funkcje i znaczenie.
25. Omów problem ludzkich zachowań w sytuacjach ekstremalnych. Odwołaj się do literatury XX wieku.
26. Groteska jako sposób kreowania świata. Omów problem w odniesieniu do wybranych utworów literackich.
27. Społeczeństwo w oczach J. Słowackiego, S. Wyspiańskiego i S. Mrożka. Na podstawie wybranych dzieł tych twórców omów i oceń zaprezentowane tam obrazy polskiego społeczeństwa.
28. Motyw matki w literaturze. Przedstaw różne sposoby jego funkcjonowania wykorzystując trzy przykłady z różnych epok.
29. Motyw ojca w literaturze. Przedstaw różne sposoby jego funkcjonowania wykorzystując trzy przykłady z różnych epok.
30. Sposoby przedstawiania motywu pracy. Omów je na przykładzie tekstów literackich wybranej epoki.
31. Przyczyny i konsekwencje rozstań w literaturze XIX wieku. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
32. Przyczyny i konsekwencje rozstań w literaturze XX wieku. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
33. Portret kobiety w literaturze XIX wieku. Porównaj rolę płci pięknej.
34. Różne oblicza władzy. Omów temat wykorzystując utwory dramatyczne.
35. Dziecko w literaturze romantycznej i pozytywistycznej. Porównaj sposoby jego prezentacji w wybranych utworach literatury polskiej.
36. Sarmata o sobie i inni o Sarmacie. Omów problem odwołując się do wybranych utworów literackich.
37. Przedstaw i porównaj obrazy życia szczęśliwego w wybranych utworach z trzech epok literackich.
38. Topos teatru w literaturze polskiej. Przedstaw różne sposoby jego funkcjonowania.
39. Różne kreacje narratora i ukształtowanie narracji w epice. Ukaż zagadnienie na wybranych przykładach literackich z jednej epoki.
40. Rozmowy z Bogiem w literaturze. Omów ich formy i znaczenie w wybranych utworach literackich.
41. Literackie spory w czasach przełomów epok. Scharakteryzuj wybrane programy literackie wyrażające sprzeciw wobec zastanych norm i schematów.
42. Różne wizje rewolucji w literaturze polskiej i obcej. Zaprezentuj temat wykorzystując wybrane utwory literackie.
43. Dążenia bohaterów literackich do doskonałości. Scharakteryzuj konsekwencje ich postaw odwołując się do wybranej literatury.
44. Motyw winy i kary. Omów różne sposoby jego funkcjonowania w literaturze dwóch epok.

45. Różnorodne funkcje motywu balu. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych przykładów literackich.
46. Stosunek człowieka do przyrody. Na podstawie literatury pozytywizmu i modernizmu ukaż różne jego rodzaje.
47. Motyw snu w literaturze różnych epok. Omów różne sposoby jego funkcjonowania.
48. Powstanie warszawskie i powstanie w getcie warszawskim jako ekstremalne doświadczenia narodów polskiego i żydowskiego. Omów temat na podstawie literatury pięknej i dokumentów epoki.
49. Literatura jako świadectwo wydarzeń II wojny światowej. Omów, jaką wiedzę dotyczącą tej kwestii wyniosłeś z lektur szkolnych.
50. Motyw holocaustu w literaturze. Omów problem na wybranych przykładach.
51. Motyw przyjaźni w literaturze. Omów temat na wybranych przykładach.
52. Motyw miłości w literaturze. Omów różne sposoby jego funkcjonowania w oparciu o literaturę dwóch epok.
53. Odwołując się do wybranych utworów omów wpływ wojny na ludzką psychikę i moralność.
54. Portrety Żydów polskich w literaturze. Przedstaw różnorodność ujęcia postaci w wybranych dziełach.
55. Wpływ pieniądza na życie bohaterów literackich. Omów problem na wybranych przykładach.
56. Motywy autobiograficzne w literaturze. Omów zagadnienie analizując wybrane utwory z różnych epok.
57. Motywy średniowieczne w literaturze fantasy. Omów ich funkcję w wybranych utworach literackich.
58. Bohaterowie w habitach. Przedstaw sposoby ich kreowania w wybranych utworach literackich.
59. Motyw pielgrzyma w literaturze. Przedstaw sposoby jego funkcjonowania w wybranych utworach.
60. Literackie przetworzenia mitu o Prometeuszu. Omów problem odwołując się do wybranych utworów.
61. Różne wizerunki lekarza w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
62. Różne kreacje inteligenta w literaturze. Przedstaw je analizując wybrane utwory.
63. Oblicza samotności w literaturze. Omów temat odwołując się do literatury XIX i XX wieku.
64. Kobieta zbuntowana. Przedstaw jej wizerunek w literaturze i oceń zasadność buntu.
65. Różne oblicza polskiego dworu szlacheckiego. Przedstaw zagadnienie w oparciu o wybrane utwory literatury polskiej.
66. Polscy idealisci w literaturze. Przedstaw literackie ich kreacje odwołując się do wybranych przykładów.

67. Związki literatury z filozofią. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych przykładów.
68. Koncepcje tragizmu i ich wyraz dramaturgiczny w teatrze antycznym, szekspirowskim i romantycznym. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych utworów.
69. Żart i refleksja w twórczości Jana Kochanowskiego. Odwołując się do wybranych utworów poety omów jego stosunek do świata.
70. Portrety artystów w utworach literackich. Ukaż różne sposoby ich funkcjonowania w oparciu o literaturę romantyzmu i Młodej Polski.
71. Hasła romantyzmu i pozytywizmu. Na przykładzie wybranych utworów obu epok przedstaw sposoby ich literackiej realizacji.
72. Zło, Bóg i człowiek w literaturze Młodej Polski. Zaprezentuj różne ujęcia tych motywów w wybranych utworach. 73. Bohater romantyczny oraz jego kontynuacje w literaturze następnych epok. Przedstaw temat opierając się na wybranych przykładach.
74. Źródła i charakter katastrofizmu w literaturze polskiej. Przedstaw temat opierając się na wybranych przykładach.
75. Warszawa w okresie okupacji hitlerowskiej jako temat literacki. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
76. Romantyczna i pozytywistyczna koncepcja patriotyzmu. Zaprezentuj temat odwołując się do wybranych utworów.
77. Na podstawie wybranych utworów literackich zinterpretuj funkcje motywu szaleństwa w literaturze. 78. Opierając się na wybranych przykładach literackich, rozstrzygnij dylemat:
„sztuka dla sztuki” czy sztuka użyteczna.
79. Przedstaw i oceń bohaterów literackich postawionych w sytuacji kuszenia.
80. Obrzędy i obyczaje w literaturze - omów sposoby ich przedstawiania i funkcje w wybranych utworach.
81. Motyw „exegi monumentum” w twórczości Horacego jako źródło inspiracji w literaturze polskiej różnych epok. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów poetyckich.
82. Wątki i motywy ludowe w literaturze polskiej. Scharakteryzuj ich funkcję w wybranych utworach romantycznych i młodopolskich.
83. Paraboliczność i dokumentaryzm jako sposoby kreacji świata przedstawionego. Omów ich cechy oraz funkcję w wybranych utworach literackich.
84. „Niepoetycka” codzienność w poezji. Zanalizuj jej funkcje w wybranych lirykach różnych epok.
85. Motyw kraju lat dziecińczych w literaturze polskiej. Porównaj wybrane kreacje i ich funkcję.
86. Miłość uczucie destrukcyjne czy budujące? Omów motyw miłości romantycznej na dowolnie wybranych przykładach.

87. Motyw tolerancji w literaturze. Omów temat na wybranych przykładach z dwóch epok literackich.
88. Moralny wymiar przeżycia wojennego w poezji Tadeusza Różewicza i Krzysztofa Kamila Baczyńskiego. Porównaj postawy obu poetów odwołując się do wybranych utworów.
89. Metamorfoza bohatera literackiego - jej przyczyny i skutki. Omów motyw na wybranych przykładach.
90. Różnorodny sens cierpienia w życiu człowieka na podstawie wybranych utworów literackich.
91. Syn - mąż - ojciec. Obrazy mężczyzn w literaturze XX wieku. Oceń funkcję różnych kreacji.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

92. Kobieta jako inspiracja dla artysty. Omów temat na podstawie literatury oraz innych dziedzin sztuki.
93. Różne ujęcia motywu Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Przedstaw wybrane realizacje tego motywu.
94. Porównaj różne interpretacje wybranego powstania narodowego w literaturze i sztuce. Odwołaj się do wybranych przykładów.
95. Kierunki i style awangardowe XX wieku. Omów je analizując wybrane utwory oraz inne teksty kultury (malarstwo, architektura, muzyka).
96. Klasyczny charakter literatury i sztuki. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów z antyku i odrodzenia.
97. Sztuka w służbie ideologii. Zanalizuj różne środki perswazji artystycznej na przykładach pochodzących z dwóch epok.
98. Postać śmierci w tekstach literackich i ikonograficznych. Zaprezentuj jej wybrane przedstawienia.
99. Bunt i pokora jako sposoby zachowań wobec Boga. Przedstaw problem na przykładzie literatury i sztuki.
100. Motyw maryjny w literaturze i ikonografii. Zaprezentuj sposób jego funkcjonowania na wybranych przykładach.
101. Motyw ogrodu w literaturze, plastyce i filmie. Przedstaw różne sposoby realizacji tego tematu.
102. Biblijne inspiracje. Na wybranych przykładach scharakteryzuj wpływ wątków biblijnych na sztuki plastyczne.
103. Obraz śmierci w literaturze i sztuce. Zaprezentuj jej przedstawienia w różnych epokach.
104. Edukacyjna funkcja sztuki antycznej i średniowiecznej. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych utworów literackich i dzieł ikonograficznych.
105. Motyw pracy w literaturze i sztuce. Scharakteryzuj sposoby realizowania tego wątku odwołując się do wybranych przykładów doby pozytywizmu.
106. Rola

inspiracji mitologicznych w literaturze i filmie. Przedstaw problem przywołując wybrane przykłady.

107. Taniec jako symbol i źródło inspiracji dla twórców kultury. Omów sposoby i cele wykorzystania tego motywu w wybranych utworach i przedstawieniach malarskich.
108. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie. Omów najciekawsze przykłady jego zastosowania oraz scharakteryzuj kryteria oceny, którymi się posłużyłeś.
109. Artystyczne interpretacje historii w literaturze i malarstwie. Ukaż różne sposoby jej funkcjonowania na podstawie twórczości H. Sienkiewicza i J. Matejki.
110. Filmowa interpretacja dzieła literackiego. Omów wybrany przykład oraz dokonaj oceny adaptacji filmowej.
111. Dawne i współczesne wzorce rodziny. Ukaż różne sposoby jej funkcjonowania odwołując się do literatury i filmu.
112. Antyczne inspiracje. Na podstawie wybranego motywu ukaż sposób jego funkcjonowania w literaturze i sztuce różnych epok.
113. Motyw cierpienia. Omów sposoby i cele kreowania tego tematu w wybranych utworach i dziełach malarskich.
114. Krajobraz tatrzański w literaturze i sztuce Młodej Polski. Omów sposób jego przedstawienia na wybranych przykładach.
115. Symbolizm i impresjonizm jako sposób przedstawienia natury. Porównaj obie techniki artystyczne odwołując się do wybranych dzieł literatury i malarstwa.
116. Przedstaw tragizm polskich powstań narodowych odwołując się do wybranych utworów literackich oraz dzieł malarskich.
117. Zwierzęta w literaturze i sztuce. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw różne sposoby ich funkcjonowania.
118. Obrazy bitew w literaturze i sztuce. Porównaj sposoby ich ukazania i funkcje, jakie pełnią w wybranych dziełach.
119. Dworek szlachecki jako motyw w literaturze i malarstwie. Przedstaw różne jego konkretyzacje na przykładach wybranych dzieł.
120. Topos stworzenia świata w literaturze i sztuce. Omów jego funkcję, analizując wybrane utwory literackie, dzieła plastyczne i inne.
121. Baśniowe światy w poezji i malarstwie. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych dzieł.
122. Różne wyobrażenia Boga w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
123. Hagiografia piórem i pędzlem malowana. Zanalizuj zjawisko odwołując się do wybranych przykładów.
124. Folklor jako natchnienie pisarzy i malarzy w różnych epokach. Omów temat na wybranych przykładach.

125. Różne sposoby kreowania postaci historycznych w literaturze i sztuce polskiej. Zanalizuj zagadnienie na wybranych przykładach.
126. Pory roku jako temat literacki i malarski. Omów zagadnienie na przykładzie różnych dzieł.
127. Wizerunek żołnierza w literaturze i sztuce. Dokonaj porównania wybranych dzieł.
128. Ideał piękna w literaturze i sztuce. Porównaj jego koncepcję odwołując się do dwóch wybranych epok.
129. Postać matki w utworach literackich i dziełach sztuki. Porównaj sposoby ujęcia tego tematu odwołując się do wybranych przykładów.
130. Impresjonistyczne pejzaże w malarstwie i poezji młodopolskiej. Porównaj wybrane teksty kultury.
131. Holocaust w literaturze i filmie. Omów temat na wybranych przykładach.
132. Teksty literackie tworzywem dla poezji śpiewanej. Omów najciekawsze przykłady utworów zainspirowanych tekstem poetyckim oraz scharakteryzuj kryteria oceny, którymi się posłużyłeś.
133. Motyw dzieciństwa w literaturze i malarstwie różnych epok. Opierając się na dowolnych przykładach, przedstaw różne sposoby jego funkcjonowania.
134. Brzydota jako kategoria estetyczna w literaturze i sztuce. Przedstaw różne sposoby jej wykorzystywania przywołując dowolne przykłady.
135. Różne ujęcia świata jako snu. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych przykładów z literatury i sztuki.
136. Symbolika stroju. Omów temat, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, filmowe, teatralne).
137. Miejsca magiczne w literaturze i malarstwie. Porównaj sposoby ich przedstawienia i funkcje w wybranych dziełach.

JĘZYK

138. Językowe środki perswazji w reklamie. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach z radia, telewizji lub prasy.
139. Odwołując się do wybranych przykładów scharakteryzuj tendencje językowe w relacjach sprawozdawców sportowych.
140. Omów cechy stylu publicystyczno-dziennikarskiego odwołując się do dwóch artykułów najlepszego, Twoim zdaniem, polskiego dziennikarza.
141. Stylizacja biblijna i jej funkcje w utworach różnych epok. Zaprezentuj to zjawisko na wybranych przykładach literackich.
142. Moda na używanie języków obcych w Polsce. Na podstawie wybranych reklam prasowych i telewizyjnych omów, wynikające z tego zjawiska korzyści i zagrożenia.

143. Zbadaj język utworów wybranego zespołu muzycznego. Dokonaj oceny jego poprawności.
144. Porównaj sposoby wykorzystania języka mówionego jako tworzywa literatury na przykładzie twórczości wybranych poetów współczesnych.
145. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.
146. Język Internetu. Przedstaw jego charakterystyczne cechy na przykładzie wypowiedzi z wybranych list dyskusyjnych.
147. Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych utworów.
148. Scharakteryzuj język wybranego polityka. Dokonaj oceny jego poprawności.
149. Gwara uczniowska w Twojej szkole. Dokonaj analizy przedstawionego (zebranego) materiału językowego.
150. Zbadaj język i styl ulubionej postaci literackiej.
151. Różne funkcje archaizacji języka. Omów zjawisko na wybranych przykładach literackich z różnych epok.
152. Język współczesnej publicystyki- nowomowa czy poprawna polszczyzna? Zbadaj problem odwołując do wybranych tekstów prasowych.
153. Mowa zakochanych w romantyzmie, Młodej Polsce i dziś. Dokonaj analizy i porównania wybranych przykładów.
154. Komizm słowny. Przedstaw sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych autorów i epok.
155. Polskie nazwy miejscowe jako świadectwo zjawisk i procesów osadniczych, politycznych i topograficznych. Odwołaj się do wybranych przykładów (np. do nazw miejscowych regionu, w którym mieszkasz).
156. Wieloznaczność wyrazów i ich konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie na wybranych przykładach tekstów kabaretowych.
157. Język komiksów i jego rola w kreowaniu obrazu świata przedstawionego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
158. Omów mechanizmy i funkcję modyfikacji frazeologicznych w wybranych lirykach polskich XIX i XX wieku.
159. List, e-mail, sms. Różne sposoby komunikacji międzyludzkiej dawniej i dziś. Porównaj formę i język wybranych przykładów.
160. Obraz świata kształtowany przez teksty i muzyki hip-hopowej. Analizując materiał językowy zwróć uwagę na temat, formę i styl wypowiedzi.
161. Scharakteryzuj środki wymowy artystycznej w tekstach piosenek wybranej grupy muzycznej i omów ich funkcje.
162. Portret narkomana. Omów wątek odwołując się do znanych tekstów kultury.
163. Teksty hip-hopowe - rzeka pustych słów czy liryka wyrażająca myśli i uczucia.
164. Teksty muzyki hip-hopowej jako głos młodego pokolenia.